

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:649

av Lennart Axelsson (S)

En god ljud- och lärmiljö i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att komplettera regeringens satsning på skolans arbetsmiljö med mer information kring vad som krävs för att åstadkomma en god ljudmiljö i skollokaler och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2016 ett statsbidrag som medfinansierar upprustning av lokaler i syfte att ge elever och lärare en förbättrad lär- och arbetsmiljö och samtidigt minska lokalernas miljöpåverkan. En välkommen satsning som uppgår till 330 miljoner per år under perioden 2016–2018, d v s nära en miljard.

Modern forskning visar på ett klart samband mellan god ljudmiljö och elevens möjligheter att lära. Ju större del av hjärnans arbetsminne som måste användas till att försöka uppfatta vad som sägs, desto mindre mängd information kan hjärnan ta till sig och komma ihåg. Bristfällig taluppfattbarhet gör också att elever och lärare tvingas höja rösten för att höras, vilket i sin tur leder till än sämre taluppfattbarhet. En negativ ljudspiral sätts igång, som leder till koncentrationssvårigheter och oro i klassen. Detta drabbar hårdast de elever som har en hörselnedsättning, annat förstaspråk än svenska, läs- och skrivsvårigheter eller andra funktionsnedsättningar.

Tyvärr finns alltför många exempel på nybyggda och nyrenoverade skolor där den akustiska miljön varit undermålig. Kunskap om vad som krävs för att åstadkomma en god ljudmiljö har helt enkelt saknats. Oftast koncentreras insatser mot buller som ett högt ljud och att det räcker med att få ner decibeltalen.

En god lärmiljö kräver en bra ljudmiljö. Men för att uppnå god ljudmiljö krävs mer än att bara få ner decibelnivån. Efterklangstiden i rummet måste vara låg för att undvika ekoeffekter som skapar dålig taluppfattbarhet. Undervisningslokaler måste också utformas så att lågfrekventa ljud dämpas, och ljud med högre frekvens lyfts fram samtidigt som material i golv och väggar fungerar dämpande på ljud som stolskrap, andras prat och ljud från korridorer.

Men för att åtgärderna ska bli effektiva krävs goda kunskaper om akustik och ljudmiljö. Idag saknas ofta kunskaper om akustik och ljudmiljö hos de som beställer och projekterar byggande och renoveringar av skollokaler. Regeringen bör därför överväga att komplettera sin miljardsatsning på skolans arbetsmiljö med mer information om vikten av god akustik och taluppfattbarhet i skollokaler. Att lärare och elever tydligt uppfattar varandras tal bör vara en självklar förutsättning för undervisning och lärande.

Lennart Axelsson (S)